

Asia: VN/18255/2021

Julkisyhteisön vahingonkorvausvastuuta koskevan lainsäädännön uudistamista koskeva työryhmämietintö

Ehdotusta koskevat yleiset huomiot

Voitte tähän lausua yleisesti ehdotettujen säännösten sisällöstä.

Invalidiliitto pitää erittäin tervetulleina ja tarpeellisina esitettyjä säännöksiä. On oletettavaa, että ne lisäävät julkishallinnon palveluista ja erityisesti vammaispalveluista riippuvaisten vammaisten kansalaisten luottamusta viranomaistoimintaan.

Vammaisjärjestöt ovat vuosikymmeniä nostaneet vammaisten kansalaisten oikeusturva-aseman parantamiseksi kehittämissä ehdotuksissa oikeudesta saada vahingonkorvausta erityisesti viranomaisen antaman virheellisen neuvonnan tai laiminlyönnin takia. Yleisesti on tiedossa, että nimenomaan erityislainsäädäntöön liittyvissä kysymyksissä, kuten vammaispalveluissa esiintyy puutteellista neuvontaa ja ohjausta, joka joskus on jopa virheellistä ja johtaa näin haavoittuvassa asemassa olevan vammaisen kansalaisen kohdalla oikeudenmenetyksiin. Vammaisjärjestöt kohtaavat näitä tilanteita päivittäin neuvontapalveluidensa kautta. Myös useissa selvityksissä on tullut esille viranomaistoiminnan puutteellisuudesta johtuvat sosiaalihuollon asiakkaan kohtuuttomat tilanteet hallintoprosessissa. Näistä keskeisin liittyy nimenomaan neuvonta- ja ohjaustilanteisiin, joissa on kyse erityistilanteisiin liittyvistä neuvonta- ja ohjauskysymyksistä. Tällöin asiakkaan ensisijainen oikeusturva ei toteudu ja asiakas joutuu satunnaisesti turvautumaan jälkikäteisiin oikeusturvakeinoihin, joiden saatavuus ja menestyminen on riippuvainen asiakkaan omista kyvyistä ja mahdollisuudesta saada prosessin tueksi riittävää asiantuntija-apua. Tämä asettaa vammaispalveluita käyttävät kansalaiset usein hyvin epäyhdenvertaiseen asemaan, jossa oikeusturvan toteutuminen ei

ole ennakoitavissa ja usko viranomaistoiminnan objektiivisuuteen ja yhdenvertaisuuteen ei toteudu.

Oikeusministeriön työryhmässä viitataan kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin ja kuvataan teeman kannalta tarkemmin Euroopan Neuvoston ihmisoikeussopimusta. Invalidiliitto huomauttaa, että YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen Suomi ratifioi 10.6.2016 osaksi oikeusjärjestelmäämme. Erityisesti yleissopimuksen 13 artiklan (Oikeussuojan saavutettavuus) 1. alakohta määrittelee, että ”sopimuspuolet varmistavat vammaisille henkilöille oikeussuojan tehokkaan saavutettavuuden yhdenvertaisesti muiden kanssa, mm. järjestämällä menettelyllisiä ja ikään perustuvia mukautuksia, helpottaakseen heidän tehokasta suoraa ja välillistä osallistumistaan, myös todistajina, kaikkiin oikeudellisiin menettelyihin, tutkintavaihe ja muut valmisteluvaiheet mukaan lukien.”

Ehdotuksen vaikutukset

Voitte tähän lausua yleisesti ehdotettujen säännösten vaikutuksista, niiden merkittävydestä ja mahdollisista haitallisten vaikutusten lieventämismahdollisuuksista. Erityisesti teitä pyydetään lausumaan niistä mahdollisista vaikutuksista, joita ei ole esityksessä otettu huomioon.

Työryhmän oli tarkasteltava myös tarvetta säätää julkisyhteisön toiminnassa aiheutuneen aineettoman vahingon korvaamisesta. Tämä edellytti toimeksiannon mukaan julkisyhteisön toiminnassa perus- ja ihmisoikeuksien loukkauksesta aiheutuneen vahingon sekä vahingonkorvauslain 5 luvun 6 §:ssä tarkoitetusta kärsimyksestä aiheutuneen vahingon lähempää tarkastelua. Työryhmän tuli lisäksi selvittää, onko vahingonkorvauslakiin aihetta ottaa nimenomainen säännös viranomaisen virheellisestä neuvonnasta aiheutuneen vahingon korvaamisesta. Tavoitteena on myös edistää perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista ottamalla vahingonkorvauslakiin nimenomaiset säännökset perus- ja ihmisoikeuden loukkauksella aiheutetun vahingon korvaamisesta. Julkishallinnon asiakkaan asemaa pyritään parantamaan laajentamalla julkisyhteisön korvausvelvollisuutta siitä vahingosta, joka aiheutetaan virheellisellä viranomaisinformaatiolla.

Työryhmän tehtävänä oli arvioida myös palvelun järjestäjänä toimivan julkisyhteisön isännävastuuta koskevien säännösten lisäämistä vahingonkorvauslakiin, kun julkisia palveluita järjestetään ostopalvelusopimuksella. Toimeksiannon taustalla oli tarve parantaa kuluttajan- ja asiakkaansuojaa henkilöön kohdistuvissa palveluissa.

Oikeusministeriön työryhmämietinnöstä käy ilmi kohdassa ”4.2.3 Muut ihmisiin kohdistuvat ja yhteiskunnalliset vaikutukset”, että ”ihmis- ja perusoikeuden loukkauksen hyvittäminen on olennaista oikeuksien tosiasiallisen toteutumisen kannalta”. Samalla mainitaan vammaiset ihmiset, joille on erityistä merkitystä perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Invalidiliitto on aiemmin esittänyt, että vammaisia henkilöitä koskevan lainsäädännön valmistelun yhteydessä on tehtävä erillinen vammaisvaikutusten arviointi (VAVA), joka luo parasta ennakkollista oikeussuojaa vammaisille henkilöille. Oikeusministeriön hallinnonalan ohjeistukset lainsäädännön valmistelun vaikutusarvioinneista kiinnittävät huomiota nyt ensikertaa myös vammaisiin ihmisiin ja heidän sekä vammaisjärjestöjen osallistamisen merkitykseen lainsäädännön valmistelussa. Vaikka työryhmä hyvin suppeasti mainitsee eri ryhmät, kuten mm. lapset ja iäkkäät, niin tästä huolimatta

vahingonkorvauslain valmistelu edellyttäisi vammaisvaikutusten arviointia. Myös vammaiset lapset ja iäkkäät vammaiset on syytä nostaa esiin eritellymmin.

Invalidiliitto pitää tärkeänä, että eritellymmin myös arvioitaisiin, mitä vaikutuksia perus- ja ihmisoikeusloukkauksen hyvittämisellä olisi vammaisten henkilöiden kannalta esim. juuri vammaispalvelulain soveltamiseen ja toimeenpanoon liittyen. Tässä voi toteutua myös uusi sääntelyehdotus vahingosta, joka on aiheutettu yhteisön toiminnassa virheen tai laiminlyönnin vuoksi vääriä tietoja antamalla. Invalidiliitolla on tiedossa, että esim. vammaispalvelulain henkilökohtaisen työnantajamallin toteutukseen vammaiset työnantajat eivät ole saaneet riittävästi neuvontaa tai ohjausta palvelun järjestämisvastuussa olleilta kunnilta, mikä on voinut aiheuttaa mittavia taloudellisia seuraamuksia työnantajan vastuun toteuduttua vammaisille käytännössä.

Vahingonkorvauslain muutosehdotukset

Voitte tähän kirjoittaa yleiset huomionne vahingonkorvauslakiin ehdotetuista muutoksista.

Ehdotukset parantaisivat ennen muuta julkisyhteisön toiminnasta vahinkoa kärsineiden asemaa. Ihmis- ja perusoikeuden loukkauksen hyvittäminen on olennaista oikeuksien tosiasiallisen toteutumisen kannalta. Ihmis- ja perusoikeudet kuuluvat kaikille mutta niillä on usein erityistä merkitystä esimerkiksi lasten, iäkkäiden, vammaisten henkilöiden sekä vähemmistöjen kannalta. Ihmisoikeuden loukkauksen hyvittämisessä on kysymys myös kansainvälisten veloitteiden täyttämisestä. Ehdotetut muutokset kohdistuisivat kaikkiin niihin, jotka kärsivät vahinkoa julkisen vallan käytön tai ihmis- ja perusoikeuden loukkauksen taikka virheellisen viranomaisinformaation seurauksena. Julkisyhteisöjen keskeisen valta-aseman takia niiden toiminnasta johtuvien vahingotapahtumien hyvittäminen voi osaltaan lisätä yleistä oikeudenmukaisuuden tunnetta ja luottamusta viranomaistoimintaa kohtaan sekä parantaa yksittäisen vahinkoa kärsineen asemaa.

Julkisyhteisön julkisen vallan käytöllä aiheuttaman vahingon korvaaminen (1. lakiehdotuksen 3 luvun 2 §:n 1 momentti)

Invalidiliitto kannattaa esitystä. Esitys selkeyttää pykälää ja sen soveltamista.

Muun yhteisön julkisen vallan käytöllä aiheuttaman vahingon korvaaminen (1. lakiehdotuksen 3 luvun 2 §:n 2 momentti)

Invalidiliitto kannattaa julkisen vallan käyttäjän tuottamusvastuuta määrittävän standardisäännöksen julkisyhteisön toiminnalle kohtuudella asetettavan vaatimuksen kumoamista. Yhdymme luonnoksessa esitettyyn perusteluun siitä, ettei ole rationaalisia perusteita rajoittaa julkisyhteisön korvausvastuuta enempää kuin vahingonkorvausoikeuden yleisistä perusteista voidaan johtaa. Perusteltua on myös esityksen mukaisesti, että tilanteissa, joissa julkista hallintotehtävää hoitava yksityinen yhteisö ei kykenisi maksuvaikeuksiensa vuoksi korvaamaan tällaista tehtävää hoitaessaan aiheuttamaansa vahinkoa, voitaisiin tällöin korvausta vaatia asianomaiselta julkisyhteisöltä. Muussa tapauksessa vahingon kärsineen oikeus vaatia korvausta muulta voisi jäädä kokonaan korvaamatta. Tällöin vahingon kärsinyt olisi huomattavasti huonommassa asemassa kuin jos viranomainen olisi itse huolehtinut tehtävästä. Vaikka vastaava vahinko voisikin tapahtua julkisyhteisön toiminnassa, julkisyhteisö kykenee aina maksamaan velkansa.

Erityisen tärkeänä voidaan pitää sitä, että julkista valtaa käytettäessä aiheutunut vahinko ei voi jäädä korvaamatta sen vuoksi, että tehtävä on annettu lailla tai sen nojalla muulle kuin viranomaiselle. Julkisen vallan käyttö on julkisten tehtävien ydinaluetta ja siinä julkisen vallan vastuu on korostettua. Se vaatimus, että valtio ja mahdollisesti muut julkisyhteisöt vastaavat ainakin toissijaisesti tällaisesta vahingosta, voidaan johtaa myös kansainvälisoikeudellisista velvoitteista.

Muutoksenhakua koskevan vaatimuksen lieventäminen (1. lakiehdotuksen 3 luvun 4 §)

Invalidiliitto kannattaa esitystä. Pykäläesitys mahdollistaa tarvittaessa yksilöllisen tarvearvioinnin tilanteissa, joissa muutoksenhaun epääminen vahingon kärsineen olosuhteet huomioon ottaen katsottaisiin kohtuuttomaksi. Esimerkiksi useissa sosiaalipalveluihin liittyvissä tilanteissa, mukaan lukien vammaispalveluiden asiakkaat, eivät muutoksenhakuun liittyvät ehdottomat määräajat ole yleisesti tiedossa. Sama koskee muutoksenhaun määräaikojen ylittymisestä johtuvia oikeudenmenetysten vaikutuksia. Tästä syystä esitettyä kohtuullisuuden arviointiin liittyvää muutosta voidaan pitää nimenomaan näiden asiakkaiden oikeusturvaa vahventavana esityksenä ja siten kannatettavana.

Kannekiellon kumoaminen (voimassa olevan lain 3 luvun 5 §)

-

Viranomaisen virheellisestä informaatiosta aiheutuneen puhtaan varallisuusvahingon korvaaminen (1. lakiehdotuksen 3 luvun 3 §)

Invalidiliitto kannattaa esitystä vahingonkorvauslakiin, jonka mukaan siihen lisättäisiin uusi säännös, jonka perusteella julkisyhteisö olisi korvausvelvollinen sen antamasta virheellisestä informaatiosta aiheutuneesta taloudellisesta vahingosta. Näkemysemme mukaan säännöksellä on erityistä merkitystä nimenomaan vammaisten oikeuksien toteutumisen kannalta. Vammaiset ihmiset jäävät usein ilman yksilöllistä ohjausta tai neuvonantoa omassa asiakasprosessissaan. Valvovat viranomaiset ovat lukuisissa ratkaisuissaan kiinnittäneet huomiota vammaispalveluiden hallintomenettelyyn, jossa viranomaiselle kuuluvia neuvontavelvoitteita ei toteuteta, ne toteutetaan puutteellisesti tai osittain virheellisesti. Vammaisjärjestöt ovat vuosikymmeniä vaatineet viranomaisvastuun vahvistamista virheellisestä informaatiosta aiheutuneen vahingon korvaamiseksi. Vammaispalvelut ovat perusoikeusherkkiä ja niillä on välitön kytkentä perus- ja ihmisoikeuksien toteutumiseen.

Tietojen antaminen julkishallinnon asiakkaalle on viranomaistoiminnan keskeisiä tehtäviä. Viranomaisella on tietojen antamiseen laissa säädetty velvollisuus. Tämä velvollisuus voidaan perustaa perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaiseen julkisuusperiaatteeseen, joka merkitsee oikeutta saada tietoja viranomaisen toiminnasta ja sen julkisista asiakirjoista sekä perustuslain 21 §:ssä säädettyyn oikeuteen oikeusturvasta ja sen toteuttamiseen liittyviin hyvän hallinnon periaatteisiin. Hallintolain ja julkisuuslain viranomaista velvoittavan sääntelyn lisäksi eri hallinnonaloja koskevissa laeissa on usein säädetty tietojen antamiseen liittyvistä velvoittavista täydentävistä säännöksistä. Näissä on joissain myös otettu huomioon kulloisenkin toiminnan erityispiirteet. Tällaista sääntelyä on esimerkiksi sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista

annetussa laissa (821/2000), joka säätelee keskeisesti esimerkiksi vammaispalveluiden hallintomenettelyä ja siihen liittyvää neuvontaa ja asiakasosallisuutta, josta on säännökset myös itse laissa vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (380/1987) sekä sosiaalihuoltolaissa (1301/2014).

Oikeasisältöinen ja -aikainen viranomaisinformaatio on omiaan varmistamaan lainsäädännön asianmukaisen toimeenpanon ja oikeuksien tosiasiallisen toteutumisen, millä on erityinen merkitys perusoikeusherässä vammaispalveluissa. Näissä tilanteissa viranomaisen antamat väärät tiedot aiheuttavat usein välitöntä vahinkoa esimerkiksi, jos etuus tai palvelu jää sen vuoksi saamatta tai asiakas voi joutua itse taloudelliseen vastuuseen, kuten esim. henkilökohtaisen avun työnantajamalli. Tämä aiheuttaa perusoikeuksien toteutumattomuuden arjessa ja estää esimerkiksi normaaliin päivittäistoimintojen, vapaus-, työ-, osallisuus ja muiden perustuslain 2 luvussa säädettyjen perusoikeuksien toteutumisen. Tällöin oikeus perus- ja ihmisoikeusluokituksen korvaamiseen on vähintäänkin perusteltua. Tämän lisäksi merkitystä on vammaisten ihmisten hallintolaissa säädetyn luottamuksensuojan toteuttamisesta viranomaistoimintaan ja siinä saatuihin neuvoihin ja ohjeisiin.

Perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien loukkauksen hyvittäminen (1. lakiehdotuksen 3 luvun 7 §)

Vahingonkorvauslakiin ehdotetaan lisättäväksi yleinen säännös julkisyhteisön velvollisuudesta korvata vahinko, joka on aiheutettu Suomea sitovassa ihmisoikeussopimuksessa turvatus ihmisoikeuden ja perustuslaissa turvatus perusoikeuden loukkauksesta. Vahingonkorvaus on yksi niistä tehokkaista valtion sisäisistä oikeussuojakeinoista, jolla ihmisoikeusloukkaus voidaan Euroopan Neuvoston ihmisoikeussopimuksen 13 artiklan mukaisesti hyvittää. Oikeuskäytännössä korvausvelvollisuus loukkauksesta on voitu tuomita ilman nimenomaista lain säännöstäkin suoraan ihmisoikeussopimuksen 13 artiklan nojalla. Nyt vahingonkorvauksesta oikeussuojakeinona otettaisiin keskeiset säännökset kansalliseen vahingonkorvauslakiin eikä asia jäisi enää pelkästään oikeuskäytännön varaan. Invalidiliitto kannattaa tätä.

Kansallisen vahingonkorvausoikeudellisen järjestelmän tulee yhtä lailla mahdollistaa sekä perusoikeuden että ihmisoikeuden loukkauksen hyvittäminen. Kansallinen sääntely edistää myös ihmis- ja perusoikeuksien hyvitysjärjestelmän tuntemusta sekä edistää samalla ihmis- ja perusoikeuksien toteutumista. Tämän lisäksi varmistetaan, että vahinkoa kärsineellä on oikeussuojakeino, johon turvautumalla ihmisoikeusloukkaus voitaisiin hyvittää jo kansallisesti sekä vältettäisiin tilanne, jossa tehokasta oikeussuojakeinoa ihmisoikeuden tai perusoikeuden loukkauksen täysimääräiseksi hyvittämiseksi ei olisi muutoin saatavissa. Tämä vähentäisi osaltaan tarvetta viedä asia kansainvälisen valituselimen käsiteltäväksi.

Eduskunnan oikeusasiamies on ratkaisukäytännössään suosittanut taloudellista hyvitystä suoraan kansainvälisten ihmisoikeussopimusten nojalla. Ihmisoikeusloukkaustilanteet ovat vaihdelleet hyvin paljon mutta vammaisten ihmisten kohdalla kyse on ollut esimerkiksi tahdonvastaisen hoidon

yhteydessä terveydenhuollon ammattilaisten toimista, joilla on otettu vammaisen käyttämä apuväline pois tai rajattu henkilökohtaisen avun käyttöä tavalla, mikä on vaarantanut ja heikentänyt vammaisen ihmisen terveyttä koskevaa perus- ja ihmisoikeutta. Invalidiliitto katsoo, että nimenomainen pykälä vahingonkorvauslaissa perus- ja ihmisoikeuden loukkauksen hyvittämisestä on tarpeen juuri vammaispalvelulain soveltamiseen ja toimeenpanoon liittyen. Ylimmän laillisuusvalvojan ratkaisu tässä yhteydessä on vain suositus eikä se ole toimeenpantavissa minkään muutoksenhakukeinon kautta.

Huomionarvoista on, että YK:n vammaiskomitean käsittelemä yksilövalitus YK:n vammaisoikeussopimuksen sisältämästä ihmisoikeusloukkauksesta edellyttää yksilövalituspöytäkirjan 2 artiklan mukaan "kaikkien käytettävissä olevien kotimaisten oikeussuojakeinojen" läpikäymistä. Pelkästään eduskunnan oikeusasiamiehen ratkaisu kanteluun ei välttämättä täyttäisi tätä yleissopimuksen valinnaisen lisäpöytäkirjan sisältämää vaatimusta. Invalidiliitto katsoo, että uusi perus- ja ihmisoikeusloukkauksen hyvityssäännös vahingonkorvauslaissa luo aiempaa vahvemman oikeussuojamekanismin kansallisesti.

Esityksessä todetaan, että rahallinen korvaus ei kuitenkaan olisi aina tarpeen, vaan loukkaus olisi tapauskohtaisesti mahdollista hyvittää myös pelkästään sillä, että loukkaus todetaan. Invalidiliitto ei pidä tätä riittävänä eikä tämä vastaa YK:n vammaisoikeussopimuksen artikkelissa 13 turvattua tehokkaan oikeussuojan vaatimusta vammaiselle henkilölle. Ihmisoikeuden tai perusoikeuden loukkaus on viranomaisen virhe tai laiminlyönti ja näin ollen sen tulisi aina olla perusta vahingonkorvaukselle vammaispalvelujen toimeenpanon yhteydessä. Näin ollen korvaus määrättäisiin kaikissa tapauksissa vahingonkorvauslain perusteella. Korvattavia vahinkoja olisivat siten lähinnä henkilövahinko, esinevahinko, kärsimys ja puhdas varallisuusvahinko.

Invalidiliitto huomauttaa, että yleisten tuomioistuinprosessien oikeudenkäyntikulut ovat tällä hetkellä aivan liian korkeat ja vammaisten henkilöiden tulotaso on usein muita matalampi, kun he ovat tyypillisesti työelämän ulkopuolella. Heillä ei ole ollut tästä syystä mahdollista varautua oikeudenkäynnin kuluihin. Yhdenvertaisuusvaltuutetuille tehtyjen syrjintäilmoitusten kärkipäässä ovat kuitenkin vammaiset ihmiset, joten heitä syrjitään muita enemmän henkilöön liittyvien ominaisuuksien perusteella. THL:n kouluterveyskyselyiden perusteella vammaisia nuoria kiusataan ja syrjitään muita nuoria enemmän. Näiden seikkojen vuoksi Invalidiliitto katsoo, että syrjintään pitää puuttua ennalta estävästi ja vaikuttaa tilanteeseen lainsäädännön keinoin. Rikoslain 11 luvun 11 §:n syrjintärikoksen yhteydessä vaadittu vahingonkorvaus henkisestä kärsimyksestä tai yhdenvertaisuuslain hyvityskanne aktualisoi samalla kulatorismin, jos samalla syyte tai tuomio hylätään oikeudessa jossakin oikeusasteessa. Siviilijutuissa vaikkakin rikosjutun yhteydessä häviöjä maksaa omat ja vastapuolen oikeudenkäyntikulut. Sanotulla rikosperusteisella syrjinnällä on perus- ja ihmisoikeuslottomuutensa, koska perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuuslausekkeeseen sisältyy syrjinnän kielto mm. vammaisuuden perusteella. YK:n vammaissopimuksen artikla 13 edellyttää tehokkaan oikeussuojan saavutettavuuden varmistamista vammaisille henkilöille mm. järjestämällä menettelyllisiä mukautuksia. Invalidiliitto esittää, että yleisten tuomioistuimien käsittelemissä syrjintäjutuissa vammaisten henkilöiden kohdalla joko alennetaan oikeudenkulukorvauksia tai ne jätetään perimättä sanottuna menettelyllisenä mukautuksena, jotta vammaisen henkilö voi hakea oikeutta tehokkaasti YK:n vammaissopimuksen artiklan 13 mukaisesti.

Vahingonkorvauslain 4 luvun 2 §:ää ja 7 luvun 1 §:ää koskevat muutosehdotukset.

-

Laki vapaudenmenetyksistä ja muista pakkotoimista suoritettavista korvauksista

Voitte tähän kirjoittaa yleiset huomionne ehdotetusta laista.

-

Voitte tähän kirjoittaa pykäläkohtaiset huomionne.

-

Laki pakkokeinolain muuttamisesta

Voitte tähän kirjoittaa huomionne ehdotetusta laista.

-

Laki valtion vahingonkorvaustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Voitte tähän kirjoittaa huomionne ehdotetusta laista.

-

Laki poliisilain muuttamisesta

Voitte tähän kirjoittaa yleiset huomionne ehdotetusta laista.

-

Voitte tähän kirjoittaa pykäläkohtaiset huomionne.

-

Laki rajavartiolain muuttamisesta

Voitte tähän kirjoittaa huomionne ehdotetusta laista.

-

Laki poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain muuttamisesta

Voitte tähän kirjoittaa huomionne ehdotetusta laista.

-

Laki Puolustusvoimien virka-avusta poliisille annetun lain 16 §:n muuttamisesta

Voitte tähän kirjoittaa huomionne ehdotetusta laista.

-

Gustafsson Henrik
Invalidiliitto ry - Yhteiskuntasuhteet